

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
CELJE

Izpostava VELENJE

Metleče 7
Šoštanj 3325

Tel. : 03 898 82 70, 041 475 478

E-pošta: lidija.diklic@ce.kgzs.si

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

Šoštanj, 16.10. 2024

Splošni biovarnostni ukrepi v rejah živali

Biovarnost pomeni skupek upravljalških in fizičnih ukrepov za zmanjšanje tveganja za vnos, razvoj in širjenje bolezni v čredo živali, iz nje in znotraj nje ali v obrat, na območje, na prevozna sredstva, v druge objekte, prostore ali lokacije.

Za zdrave živali in za biološko zaščito oz. biovarnost so odgovorni izvajalci dejavnosti oz. rejci. Vsak rejec mora izvajati biovarnostne ukrepe, saj ima pojav bolezni pri enem rejcu neposreden vpliv na sosednje reje ali celo na vse reje v državi. Vse ukrepe biovarnosti, ki jih rejec izvaja, so dolžni upoštevati in izvajati vsi, ki obiskujejo obrate z živalmi.

Ukrepi so razdeljeni v tri skupine:

1. Pogoji nastanitvenih prostorov za živali in pripadajočih stranskih prostorov
2. Upravljalški postopki v rejah živali
3. Postopki z živalmi

Zgradbe in prostori, v katerih se redijo živali, morajo biti v dobrem splošnem gradbenem stanju in ne smejo biti škodljivi za živali.

Vhodi in izhodi v objekte z živalmi morajo biti zavarovani pred nepooblaščenim dostopom oseb ali živali ali vozil v obrat. Objekti naj bi bili ograjeni ali ustrezno označeni in preprečen mora biti vstop divjih ptic ali drugih živali skozi okna ali vrata v objekt.

Prostori za rejo živali, ostali prostori, naprave in oprema morajo biti takšne, da omogočajo redno čiščenje, razkuževanje in zatiranje škodljivcev.

V objektu mora biti zagotovljena zadostna osvetlitev, da je mogoče žival vsak trenutek videti in oceniti njeno zdravje (dihanje, barvo kože, poškodbe kože).

Vhodi in izhodi v obrat morajo biti zavarovani pred nepooblaščenim dostopom oseb ali vozil. Priporočeno je, da so v istem prostoru le živali ene vrste. Okolica objektov za rejo živali naj bo urejena (ni odlaganja odpadnih stvari, strojev, gradbenega materiala ipd.).

K upravljalškemu postopku v rejah živali sodi namestitev, vzdrževanje in uporaba razkuževalne bariere na vstopu ali izstopu v objekt z živalmi. Če razkuževalnih bariere ni, je treba pred vstopom in izstopom vedno zamenjati obutev. Vsi, ki vstopajo v območje objektov za rejo živali, morajo uporabljati zaščitno obleko in obutev. Najbolje je, da rejec sam zagotovi zaščitno obleko in obutev, saj na tak način aktivno ščiti

svoje živali. Zagotovljena mora biti higiena pri rokovanju z živalmi (umivanje rok, obutev in oblačila samo za to opravilo). Obiskovalci v objekte vstopajo le, kadar je to nujno in pod nadzorom rejca ter si nadenejo zaščito za obutev in obleko in razkužijo roke.

Objekte, kjer se zadržujejo živali, skladišča krme, prevozna sredstva, opremo je treba redno čistiti in kadar je potrebno tudi razkužiti. Izvajati je potrebno tudi zatiranje škodljivcev (deratizacijo).

Zahtevano je vodenje knjige obiskovalcev in prevoznih sredstev, ki prihajajo na območje objektov za rejo živali. Zapisati je potrebno datum, podatke o obiskovalcu in registrsko številko prevoznega sredstva.

Poginule živali je potrebno prijaviti nacionalnemu veterinarskemu inštitutu in poskrbeti za ustrezno hranjenje trupla do odvoza, ki mora biti opravljen v 36 urah oz. 24 urah v poletni vročini. Priporočeno je, da rejec truplo pripelje do ograje, da VHS ni treba voziti na dvorišče.

Rejec mora živalim zagotoviti neprekinjen dostop do sveže in čiste vode in z rednim čiščenjem napajalnikov skrbeti za higieno napajanja. Neoporečna mora biti tudi krma za živali.

Pri postopkih z živalmi je priporočilo, da se živali kupujejo na obratih s preverjenim zdravstvenim stanjem (letni veterinarski pregled, ugotavljanje povzročiteljev bolezni, cepljenja). Od prodajalca je potrebno zahtevati zdravstveno spričevalo za kupljene živali in jih vsaj za 30 dni namestiti v karantenski objekt. Tako se rejec lahko izogne vnosu povzročiteljev bolezni v rejo. Zagotoviti je potrebno tudi prostor za bolne živali. Zdravstveno stanje živali je potrebno spremljati vsak dan in beležiti dogodke v predpisane evidence (dnevnik veterinarskih posegov, register živali v obratu). Za zagotavljanje veterinarske oskrbe je potrebno imeti pisni dogovor z izbrano veterinarsko organizacijo ali vsaj zapisane njene kontaktne podatke. Pred odhodom živali iz obrata (prodaja, oddaja v zakol) je potrebno vizualno pregledati živali. Živali, ki kažejo znake bolezni, se ne sme oddati iz črede.

Biovarnostni ukrepi za preprečevanje vnosa povzročiteljev bolezni v rejah se na kmetijah bolj ali manj že izvajajo. V skladu s pravilnikom o biovarnosti pa morajo vsi komercialni obrati imeti izdelan načrt biovarnosti do 29.12.2024.

Povzeto po: Smernice za izvajanje splošnih biovarnostnih ukrepov v rejah živali, september 2024, URSVHVVR

Pripravila: Lidija Diklič, kmet. inž.